

Дзодз М.В.

*студентка 1-го курсу магістратури факультету адвокатури
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ АДВОКАТА ПЕРЕД КЛІЄНТОМ В КРАЇНАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ ТА В УКРАЇНІ

Протягом останніх років Україна прагне вступити до Європейського Союзу. Це стане можливим за умови приведення національного законодавства до європейських стандартів, зокрема, інституту адвокатури. Він потребує особливої уваги, оскільки лише за умови його належного функціонування можливий розвиток демократичного суспільства та панування верховенства права. Актуальними проблемами реформування такого правозахисного інституту, як адвокатура, є відповідність національного законодавства європейським стандартам, у частині дисциплінарної відповідальності адвокатів [4].

Відповідно до Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» виділяються такі три види дисциплінарної відповідальності: попередження, зупинення права на заняття адвокатською діяльністю на певний строк, а також позбавлення права на зайняття адвокатською діяльністю із подальшим виключенням з Єдиного реєстру адвокатів України. Крім того, затверджені гарантії адвокатської діяльності, які фактично забороняють притягнення адвоката до будь-якого іншого виду відповідальності, коли він здійснює свою професійну діяльність відповідно до норм чинного законодавства. В певній мірі це негативно впливає на відносини між адвокатом та клієнтом (особа, орган, в інтересах яких здійснюється адвокатська діяльність), оскільки під час укладення договору про надання правової допомоги, клієнт не може розраховувати на цивільно-правову відповідальність адвоката, на відміну від країн Європейського Союзу [1].

Аналізуючи законодавство більшості країн ЄС, можна зробити висновок, що адвокати притягаються до цивільно-правової відповідальності в результаті невиконання чи неналежного виконання ними своїх професійних обов'язків.

Наприклад, у Великій Британії діяльність баристерів (адвокатів вищого рангу) здійснюється на договірній основі, відповідно неналежне виконання договірних зобов'язань приведе до юридичної відповідальності баристера. Також, клієнт має право через суд покласти на нього оплату понесених судових витрат. Соліситорів (адвокатів нижчого рангу) можна притягнути до відповідальності за реально завдані збитки. В Іспанії цивільно-правова відповідальність настає внаслідок недбалості, обману чи невиконання дій адвоката щодо клієнта. У Франції законодавством чітко врегульована цивільно-правова відповідальність адвоката. Вона може настати навіть

за незначні помилки, рівень яких оцінюється в результаті дій адвоката з критеріями, що притаманні ідеальному образу адвоката. Цивільно-правова відповідальність адвоката, відповідно до законодавства Німеччини, може настати внаслідок встановлення недбалості в їх діях [3].

На підтвердження виконання цивільно-правової відповідальності адвоката перед клієнтом, в ЄС існує страхування професійної відповідальності. Це передбачено загальним кодексом правил для адвокатів країн європейського співтовариства. Відповідно до кодексу, адвокати повинні бути застраховані від ситуації пред'явлення позовів щодо їхньої недостатньої компетентності. Це надає змогу адвокату передбачити негативні наслідки для професійної діяльності, а також мінімізувати їх [2].

В Австрії активно поширюється обов'язковість страхування відповідальності адвоката. Адвокат перед початком виконання своїх професійних обов'язків повинен представити виконавчому комітету асоціації адвокатів договір про страхування цивільної відповідальності. Він повинен укладатись зі страховою компанією, яка уповноважена на здійснення комерційної діяльності в Австрії та повинна забезпечувати страхування відповідальності адвоката протягом усього часу здійснення ним професійної діяльності. Цікаво, що у Німеччині повинні страхувати свою діяльність не лише адвокати, а й інші працівники, діяльність яких може призвести до настання значної матеріальної шкоди клієнта [5].

Отже, для приведення національного законодавства, яке регулює адвокатську діяльність, до європейських стандартів, потрібно закріпити безпосередньо в законі України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» крім дисциплінарної відповідальності адвоката, також і цивільно-правову відповідальність. Це дозволить посилити гарантії клієнтів, дотримання їхніх конституційних прав та покращить якість надання адвокатами правової допомоги в Україні.

Список використаної літератури:

1. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: закон України від 05.07.2012 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17>
2. Загальний кодекс правил для адвокатів країн європейського співтовариства від 01.10.1988 р. URL: <https://kmdka.com/advokatura/zagalnyy-koдекс-pravyl-dlya-advokativ-krayin-yevropeyskogo-spivtovarystva>
3. Антонюк С. Відповідальність адвоката перед клієнтом: Напрями гармонізації законодавства України з нормами і стандартами Європейського Союзу. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. №7. С. 232-237. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2019/7/43.pdf>
4. Вільчик Т.Б. Дисциплінарна та цивільно-правова відповідальність адвокатів. *Інформація і право*. 2015. №3. С. 115-122. URL: <http://ippi.org.ua/sites/default/files/vilchik.pdf>

5. Каменських П. За що правників можуть покарати в ЄС, але пробачити в Україні. *Закон і бізнес*. 2018. Випуск №31. URL: https://zib.com.ua/ua/133968-za_scho_advokativ_karayut_u_es_i_ne_karayut_v_ukraini.html

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія» **Кіслиця Ірина Олександрівна**

Кандала Ю.В.

студентка 2-го курсу факультету прокуратури та слідства (кримінальної юстиції) Національного університету «Одеська юридична академія»

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ СИСТЕМИ АДВОКАТУРИ ФРАНЦІЇ ТА УКРАЇНИ

Адвокатура – це один із основних правових інститутів у сучасному світі, основною метою якого є надання права на захист від обвинувачення та іншої кваліфікованої правової допомоги особам, котрі цього потребують. Згідно із зазначенням Є.В. Васьковського, будь-яка система адвокатури виникає не одразу, а як певний зародок, що у поєднанні із сприятливими умовами може успішно трансформуватися у повноцінний правовий інститут [4].

У кожній країні система адвокатури має свою структуру, організацію та інші особливості, що залежать від історичних умов розвитку та правових засад самої держави. Особливістю адвокатської системи Франції є те, що вона відноситься до так званої класичної моделі організації адвокатської діяльності. Її суть полягає в тому, що можливість займатися цим видом діяльності є лише в тих осіб, котрі належать до палати адвокатів. Окрім Франції такої моделі притримуються Іспанія, Греція, Італія, Бельгія [6, с.39].

Система адвокатури Франції представляє собою самоврядну корпорацію, що включає в себе Голову, Раду Органу, Генеральну асамблею адвокатів і Національну Раду колегій. Особливістю діяльності адвокатів є те, що вона включає в вікові традиції корпоративності, а думка адвокатів стосовно певного важливого питання надзвичайно цінується суспільством [5, с. 14].

В свою чергу, діяльність адвокатів в Україні регулюється Конституцією [1] та Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» від 05.07.2012 року. Саме в цьому законі дається визначення адвокатури, визначаються основи її організації та вказується, що система адвокатури України складається з таких структур, як З'їзд адвокатів України, Рада адвокатів України, Вища кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури,